

सूत्रेषु लेपादुपस्तारः द्विरवदानम् लेपाद्विरभिधारणमिति . काठके च ले-
पाद्विरुपस्तारः सकृत्पुरोडाशावदानं लेपाद्विरभिधारणमिति । तत इडां पुनर्होत्रे
ददाति . उपहूयमानायां सर्वेऽन्वारभते होतारमिति कर्कः . इडामित्यन्ये
शाखान्तरसूत्रेषु च . इडाशब्देनेडापात्र्यामवत्तं पुरोडाशादि द्रव्यमुच्यते न तु
पात्री । तत इडोपहूतेति होत्रा पठमाने अग्नेयं पुरोडाशं चतुर्धा कृत्वा ब्रध्न
पिन्वस्वेति मन्त्रान्तेऽध्वर्युर्वर्हिषि निदधाति । ततो यज्ञमान अग्नेयादिविदिक्षु च-
तुरो भागान्निधाय प्रदक्षिणमाग्नेयस्यानादारभ्य इदं ब्रह्मणः इदं होतुः इदमध्वर्योः
इदमाग्नीध्रस्येति ऋत्विग्य आदिशति . ऋत्विक्सम्बन्धित्वेन प्रकाशयतीत्यर्थः . ततो
यज्ञमानोऽपसव्यं कृत्वा दक्षिणाभिमुखो भागानालभ्यात्र पितर इति (२.३१) स्व-
रेण जपति . ततो भागान्विसृज्यापसव्येनैवामीमदन्तेति (२.३१) स्वरेण जपति .
ततः सव्यं कृत्वाप उपस्पृश्य ऋत्विग्यो भागान्यथादिष्टं समर्पयति इदं ब्रह्मणे इदं
होत्रे इदमध्वर्यवे इदमाग्नीध्रयेति । तत उपहूते द्यावापृथिवीऽइति होत्रा पठ-
मानेऽग्नीध्रे षडवत्तं समर्पयति . उपहूतोऽयं यज्ञमान इत्यस्मिन्होत्रा पठमाने
मयीदमिति (२.१०) मन्त्रे स्वरेण यज्ञमानो जपति । अत्र चतुर्धाकरणमाग्नेयादेव
अन्यत् प्राशिन्नेडाषडवत्तब्रह्मयज्ञमानभागानुभाभ्यामप्यव्येदिति कर्कः . इडाप्रा-
शिन्नेयोर्वदानमुभाभ्याम् ^{१)} तद्यतिरिक्तं सर्वमाग्नेयादेवेत्यन्ये सर्वेषु शाखान्तर-
सूत्रेषु च । ततः सर्वे प्रणीतोत्करावन्तरेण निष्क्रम्य समर्पणक्रमेण भक्षयन्ति .
अग्नीत्प्रथमं चतुर्धाकरणभागं प्राश्याचम्योपहूता पृथिवीति (२.११) मन्त्रेण प्रथमा-
वत्तं षडवत्तभागं प्राप्नोति . तत आचम्य द्वितीयमुपहूतो द्यौरिति (२.१२) तत
इडां भक्षयति . अन्येऽपि सर्वे प्रथमं चतुर्धाकरणभागं प्राश्याडां प्राप्नोति . यज्ञमा-
नोऽपीडायावत्तस्य पञ्चमं भागं भक्षयति . न न्यूनाधिकम् . ततः सर्वे आचम्य
यथागतं प्रत्यागत्य वेदेः पश्चादुपविश्य ब्रह्मादिक्रमेण सुमित्रिया न इति (६.२२)
पवित्रयोर्वस्थिताभिरर्द्धिर्मार्जयन्ते . ततोऽध्वर्युर्यज्ञमानस्य प्राणापानाविति पवित्रे
प्रस्तरमध्ये प्रवेशयति . तूष्णीं वा प्रस्तरे करोति । अत्रावसरे वा ब्रह्मा प्रा-
शिन्नेप्राशनं नाभ्यालम्भनान्तं करोति । ततोऽध्वर्युर्ब्रह्मभागमाहवनीयं पूर्वेण प-

१) ? इडापात्रयोः १